

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/nauka/konferencje-naukowe/33976,Interdyscyplinarna-konferencja-naukowa-Sport-w-kulturze-masowej-PRL-Poznan-34-cz.html>
30.04.2024, 02:22

Interdyscyplinarna konferencja naukowa „Sport w kulturze masowej PRL” - Poznań, 3-4 czerwca 2014

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej w Poznaniu oraz Pracownia Historii Wizualnej Instytutu Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu zorganizowały konferencję naukową „Sport w kulturze masowej PRL”.

Celem konferencji była dyskusja na temat mechanizmu funkcjonowania sportu w systemie władzy Polski Ludowej czy – szerzej – w społeczeństwie socjalistycznym; to, w jaki sposób sport był prezentowany w mediach, literaturze, sztuce etc., jaką rolę odgrywał w propagandzie komunistycznej; czy sportowiec był zawsze bohaterem pozytywnym, czy może bywał też inaczej. Przedmiotem zainteresowania były także szkoły sportowe,

kampanie medialne poświęcone propagowaniu sportu masowego i indywidualnego, wychowanie przez sport, masowe imprezy sportowe.

W konferencji wzięło udział kilkudziesięciu badaczy z ośrodków naukowych z całej Polski. Obrady odbywały się na Wydziale Historycznym UAM (ul. Św. Marcin 78).

Sport w kulturze masowej PRL

Instytut Historii UAM, ul. Św. Marcin 78

3-4 czerwca 2014 r.

Program konferencji

Dzień I - wtorek - 3 czerwca 2014 r.

- **10:00, sala 118 Otwarcie konferencji:** dr hab. Józef Dobosz – Dyrektor IH UAM, dr Rafał Reczek – Dyrektor IPN Oddział w Poznaniu, dr Agnieszka Łuczak – Naczelnik OBEP IPN w Poznaniu

10:20 Wykład wprowadzający:

dr hab. Ryszard Wryk (UAM), *Ruch sportowy na tle zmian społeczno-politycznych w Polsce w XX wieku*

I panel: „Przez sport do socjalizmu”

- prof. UZ dr hab. Piotr Godlewski (UZ), *Sport w propagandzie PRL – inżynieria dusz*
- dr hab. Marta Kurkowska-Budzan, Marcin Stasiak (UJ) *Sport w małych miasteczkach i małomiasteczkowy socjalizm*
- dr Sebastian Ligarski (IPN w Szczecinie) *Główny Urząd Kultury Fizycznej i Sportu pod rządami komisarza wojskowego w czasie stanu wojennego*
- prof. dr hab. Tadeusz Wolsza (UKW) *Zmiana warty. Nowi ludzie i nowe zadania kierownictwa Polskiego Związku Szachowego w latach 1945-1956*
- dr Karol Nawrocki (IPN w Gdańsku) *Jak w polityce, tak w sporcie. Okręgowy Związek Piłki Nożnej w Gdańsku w roku 1989*

II panel: „Wychowanie przez sport”

- Danuta Nowak (UZ) *Rola sportu w wychowaniu młodzieży „zielonogórskiej siódemki” w Polsce Ludowej*
- Magdalena Zawadzka (UO) *Młodzież a sport na Opolszczyźnie w latach 1950-1955.*
- dr Regina Pacanowska (UAM) *Rowery do szkół. Kaliski eksperyment sportowy 1979-1984*
- Marcin Sroka (UO) *KW PZPR w Opolu wobec sportu.*

- dr Karolina Bittner (IPN w Poznaniu) „*A mój chłopiec piłkę kopie...*” *Obraz sportowca w piosence.*

III panel: Wielkie imprezy sportowe

- Jan Annusewicz (AAN) *Wyścig Pokoju w 1969 roku a Praska Wiosna w świetle materiałów archiwalnych zgromadzonych w zasobie AAN*
- Jakub Papuczys (UJ) *Wyścig Pokoju, czyli jak i dlaczego wyścig kolarski urósł w PRL-u do rangi „sprawy narodowej”*
- Małgorzata Piguła (UMK w Toruniu) *Propaganda w sporcie na przykładzie Wyścigu Pokoju w latach 1948-1989.*
- dr Klaudiusz Świącicki (UAM) *Propagandowe aspekty XII Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w prasie polskiej*

IV panel: Sport w mediach (2 sesje)

Sesja 1

- prof. UZ dr hab. Piotr Godlewski (UZ) *Cenzura polityczna prasy sportowej w okresie PRL*
- dr Tomasz Osiński (IPN w Lublinie) *Aktywizujące walory języka prasy sportowej (lata 40 i 50)*
- dr Weronika Olejniczak-Szukała (UAM) *Sport w prasie młodzieżowej lat 80.*
- dr Patryk Pleskot (IPN w Warszawie) *Ekranowi kibice. Sport a społeczeństwo telewizyjne w latach 60.*

Sesja 2

- dr Kamila Kamińska (UW) *Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk wobec prasy sportowej w Polsce w latach 60.*
- Filip Gończyński-Jussis (UMCS) *Wizerunek sportowca sowieckiego w prasie PRL.*
- dr Renata Knyspel-Kopeć (Urząd Miasta Zielona Góra) *Sport na łamach „Dziennika Polskiego” w latach 70. XX stulecia*
- dr Paweł Szulc (IPN w Szczecinie) *Ideologizacja sportu w okresie stalinowskim*

V panel: Sportowi idole (2 sesje)

Sesja 1

- Jarosław Kisiel (UAM) *Kult idoli lekkoatletycznych w okresie PRL*
- Ariel Łukasz Lisowski (UW) *Sportowi superbohaterowie w mediach PRL i*

współczesne wyobrażenia o nich w kontekście rywalizacji polsko-radzieckiej.

- Marcin Jurek, Wawrzyniec Makuch (IPN w Poznaniu/UAM) *Henryk Czapczyk (1922-2010). Poznaniak. Piłkarz. Patriota.*
- Paulina Korzeniewska (UZ) *Protest czarnych rękawiczek oraz recepcja wydarzenia w prasie bloku wschodniego.*

Sesja 2

- prof. UAM dr hab. Dorota Skotarczak (UAM) *Obraz sportowca w filmie*
- dr Monika Talarczyk-Gubała (US) *Dorota Stalińska jako filmowa ikona sportu w kinematografii PRL*
- dr hab. Jacek Nowakowski (UAM) *Wizerunek i funkcja wschodnich sztuk walki w polskim filmie.*
- Karol Jachymek (SWPS) *Ciało i wychowanie. Sport w kinie polskim lat 60.*

Dzień II - środa - 4 czerwca

VI panel: Sport w życiu codziennym (2 sesje)

Sesja 1: „Sport to zdrowie”

- Bartosz Prabucki (AWF Poznań) *Zaniedbana dziedzina - tradycyjne sporty polskie w kulturze PRL*
- Paweł Knap (IPN w Szczecinie) *Niezaorane ugory szczecińskich boisk, czyli w pogoni za reprezentacyjnym stadionem (1945-1970)*
- dr Ryszard Stefanik (US) *Bohater sportowy w polityce władz w latach 1949-1956 na przykładzie szczecińskiej kultury fizycznej*
- Tomasz Jędraszak (UZ) *„Sport to zdrowie!” Aktywność fizyczna pracowników nowosolskich fabryk na przykładzie Nadodrzańskich Zakładów Przemysłu Lniarskiego „Odra” i Dolnośląskich Zakładów Metalurgicznych 1945-1989*
- dr Zuzanna Grębecka (UW) *Polsko-radzieckie kontakty sportowe w Legnicy*

Sesja 2: Władze wobec sportu. Wybrane aspekty

- Piotr Ossowski (UŁ) *Sport w polityce Komitetu Łódzkiego PZPR w latach 1956-1964.*
- Tomasz Dźwigał (IPN w Szczecinie) *Powołanie Klubu Sportowego Stal Stocznia - jedna z reakcji stoczniowców na wydarzenia Grudnia 1970 r. w Szczecinie*
- Kamil Potrzuski (UW) *Infrastruktura sportowa Warszawy w planach inwestycyjnych czasu prezydentury S. Warzyńskiego i okresu powojennej odbudowy - analiza*

porównawcza

- Piotr Goździak (US) „Olimpiada” w Pogoni Szczecin
- Mieczysław Kopeć (UZ) *Kultura fizyczna w świetle aktów prawnych okresu Polski Ludowej*

VII panel: Kulisy sportu

- dr hab. Artur Pasko (Uniwersytet w Białymstoku) *Doping w "sporcie socjalistycznym" na przykładzie PRL*
- dr Grzegorz Majchrzak (IPN w Warszawie) *Kulisy Peerełowskiego futbolu*
- dr Sebastian Pilarski (IPN w Łodzi) *Ucieczki piłkarzy z PRL – zarys zagadnienia*
- dr Marcin Kruszyński (IPN w Lublinie) *Działacz piłkarski w PRL na podstawie wspomnień ówczesnych zawodników. Definicja, typologia, funkcje.*
- Jarosław Dulewicz (UJK w Kielcach) „Piłkarski poker” – *nieprawidłowości w sporcie w ostatniej dekadzie PRL (na przykładzie piłki nożnej)*

dyskusja panelowa: Sport wPRL - czyje porażki? Czyje sukcesy?

- dr hab. Wojciech Lipoński (UAM/AWF w Poznaniu), dr hab. Artur Pasko (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Ryszard Wryk (UAM)

PLIKI DO POBRANIA

[Karta uczestnictwa w konferencji \(doc, 50.5 KB\)](#)